

Πειραιώς 132,
118 54 Αθήνα
Τηλ.: 210-3727400
E-mail: info@rae.gr
Web: www.rae.gr

Αθήνα, 19/05/2022

Προς: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
Γραφείο Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Email: vouli1@prv.ypйка.gr, vouli2@prv.ypйка.gr

Θέμα: Απάντηση στην Αναφορά Βουλής 2243/09.05.2022 με θέμα «*Επιστολή της Ένωσης Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας (ΕΒΙΚΕΝ)*» (αριθμ. πρωτ. ΡΑΕ Ι-327974/10.05.2022, Α.Π. Εισερχ. ΥΠΕΝ/ΥΠΣΥΝ/46535/1657/10.05.2022)

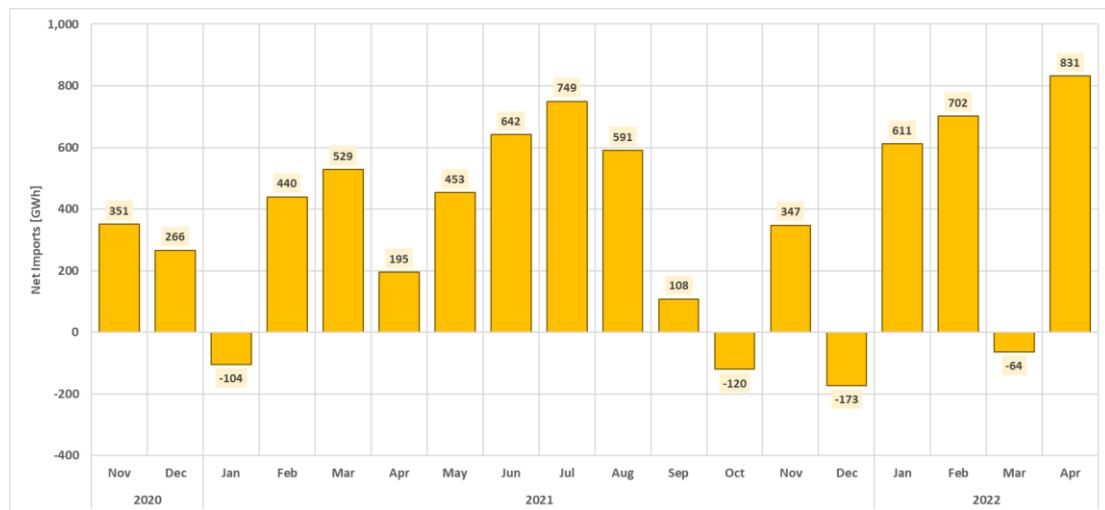
Κωδικός: Ο-

Σελίδες: 6

Αξιότιμοι κύριοι,

Σε απάντηση της εν θέματι Αναφοράς σχετικά με την επιστολή της Ένωσης Βιομηχανικών Καταναλωτών Ενέργειας (ΕΒΙΚΕΝ) και ειδικότερα αναφορικά με τον σχεδιασμό και τις επερχόμενες μεταρρυθμίσεις της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας/ μοντέλο αγοράς, καθώς και τη διαμόρφωση των τιμών στην αγορά αυτή, αναφέρουμε τα εξής:

Η εφαρμογή του κοινού ευρωπαϊκού μοντέλου λειτουργίας της χονδρεμπορικής αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (Μοντέλο Στόχος) στην Ελλάδα από την 1^η Νοεμβρίου 2020 και ιδίως η σύζευξη της Αγοράς Επόμενης Ημέρας με την Ιταλία στις 15 Δεκεμβρίου 2020 και την Βουλγαρία στις 11 Μαΐου 2021 συντείνουν στη σύγκλιση μεταξύ των τιμών που παρατηρούνται στη χώρα μας και στις λοιπές χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε συνδυασμό με την πορεία του διασυνοριακού ισοζυγίου, όπου εμφανίζονται μήνες που η Ελλάδα είναι καθαρός εξαγωγέας ηλεκτρικής ενέργειας (net exporter) (Γράφημα 1), καθιστά την ελληνική Αγορά Επόμενης Ημέρας ανταγωνιστική σε ευρωπαϊκό πλέον επίπεδο μέσω της ενεργού συμμετοχής της χώρας στη διαμόρφωση τιμών.

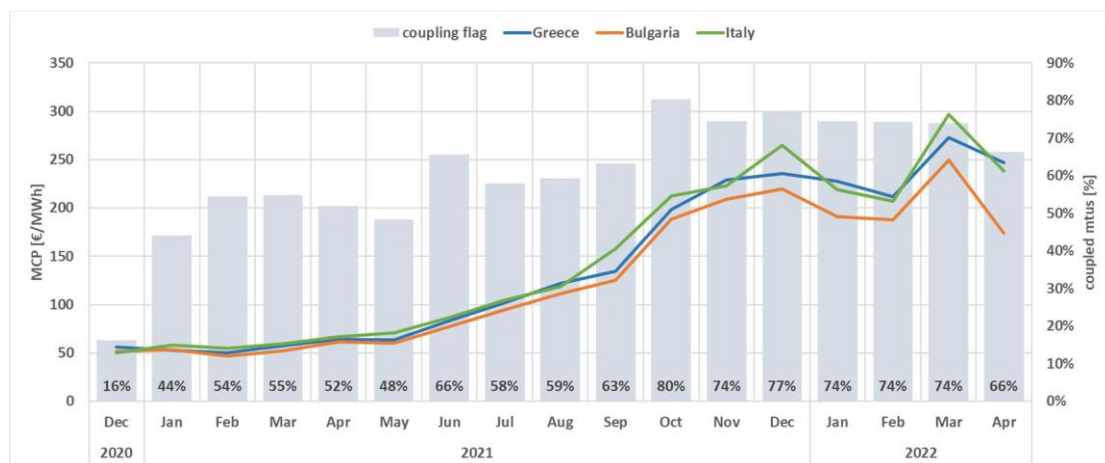
Γράφημα 1

Εξ ορισμού οι τιμές της χονδρεμπορικής Αγοράς Επόμενης Ημέρας:

α) έχουν σημαντική μεταβλητότητα, καθώς η τιμή κάθε ημέρας είναι συνάρτηση πολλών παραγόντων, όπως ιδίως το μείγμα καυσίμου (για παράδειγμα, ημέρες με υψηλή παραγωγή Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας τείνουν να έχουν χαμηλότερη τιμή αγοράς Επόμενης Ημέρας) και το επίπεδο της ζήτησης,

β) καθορίζονται ως επί το πλείστον από την οριακή/ ακριβότερη μονάδα που απαιτείται για να καλύψει την ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας, που είναι συνήθως οι μονάδες φυσικού αερίου, ως οι πλέον ευέλικτοι πόροι του Συστήματος.

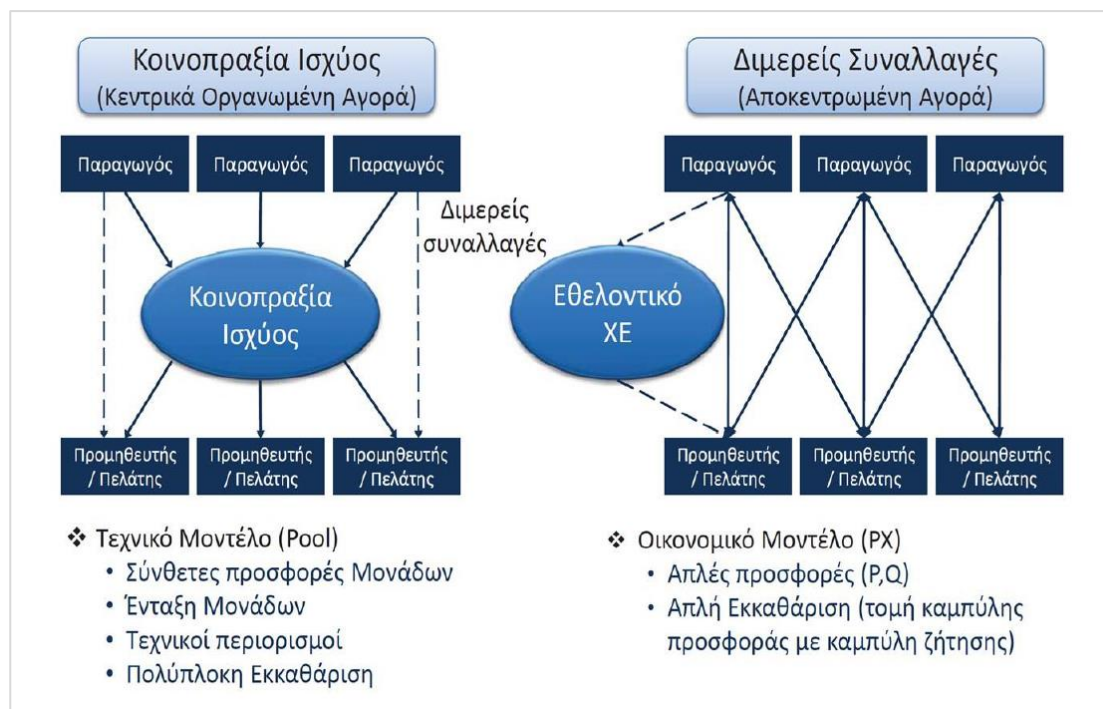
γ) το επίπεδο διαμόρφωσης των τιμών επηρεάζεται σε πολύ μεγάλο βαθμό από την σύγκλιση των αγορών (market coupling). Ειδικότερα, στο Γράφημα 2 αποτυπώνεται, η σύγκλιση των τιμών μεταξύ της Ελλάδας και των συζευγμένων χωρών (Βουλγαρία, Ιταλία), η οποία με την έναρξη της ενεργειακής κρίσης (Οκτώβριος 2021) ανέρχεται πλέον σε ποσοστό περίπου 65% - 80% βάσει των ωριαίων τιμών ανά μήνα.

Γράφημα 2

Συνεπώς, δεν υπάρχει απευθείας συσχέτιση μεταξύ της τιμής εισαγωγής φυσικού αερίου στη χώρα, όπως αυτή ανακοινώνεται μηνιαίως από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας, με την τιμή που διαμορφώνεται τελικώς στην χονδρεμπορική Αγορά Επόμενης Ημέρας τον επόμενο μήνα.

Σημειώνεται ότι στις τιμές της χονδρεμπορικής Αγοράς Επόμενης Ημέρας εκκαθαρίζεται το σύνολο της ενέργειας πλην των ποσοτήτων ενέργειας επί συναλλαγών στην προθεσμιακή αγορά (είτε μέσω οργανωμένων αγορών όπως η Ενεργειακή Χρηματοπιστωτική Αγορά της EXE Α.Ε., είτε μέσω διμερών συμβολαίων) (Γράφημα 3 – β' σχήμα).

Γράφημα 3

Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας κατά το πρότυπο του ευρωπαϊκού Μοντέλου Στόχου (Target Model) από 1.11.2020, δόθηκε έμφαση στη διασφάλιση επαρκούς ρευστότητας στην Αγορά Επόμενης Ημέρας, ώστε να παρέχει αξιόπιστα σήματα αγοράς. Για το λόγο αυτό, οι αποφάσεις ΡΑΕ 1008Α/2020 (ΦΕΚ Β' 3385/13.08.2020) και 1657/2020 (ΦΕΚ Β' 6027/31.12.2020) έθεσαν ανώτατο όριο 20% στις ποσότητες ενέργειας επί συναλλαγών Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Μέσων εντός της Ενεργειακής Χρηματοπιστωτικής Αγοράς ή διμερώς, επί του συνόλου των ποσοτήτων ενέργειας που αγοράστηκαν με αποδεκτές Εντολές Αγοράς στην Αγορά Επόμενης Ημέρας για τις εταιρείες με μερίδιο λιανικής αγοράς άνω του 4%. Η άρση των περιορισμών που έχουν τεθεί για τη διασφάλιση της ρευστότητας και αξιοπιστίας της Αγοράς Επόμενης Ημέρας πρέπει να λαμβάνει χώρα σταδιακά, συναρτήσει της ωρίμανσής της και του βαθμού συγκέντρωσης.

Ήδη από τον Δεκέμβριο 2021, η ΡΑΕ, με την Απόφαση 1014/2021 (ΦΕΚ Β' 6419), προχώρησε στην πρώτη άρση περιορισμών στην προθεσμιακή αγορά, μέσω αύξησης του ανώτατου επιτρεπόμενου ορίου των επικυρωμένων «Δηλώσεων Προγραμμάτων Φυσικής Απόληψης»,

που αντιστοιχούν σε ποσότητες ενέργειας επί συναλλαγών στην προθεσμιακή αγορά (είτε μέσω οργανωμένων αγορών όπως η Ενεργειακή Χρηματοπιστωτική Αγορά της EXE Α.Ε., είτε μέσω διμερών συμβολαίων), έτσι ώστε να δοθεί στους προμηθευτές μεγαλύτερη δυνατότητα άμβλυνσης των επιπτώσεων από μια έντονη βραχυπρόθεσμη μεταβλητότητα των τιμών. Η προθεσμιακή αγορά, λειτουργώντας παράλληλα με την Αγορά Επόμενης Ημέρας, θα επιτρέψει στους Συμμετέχοντες, μέσω της σύναψης προθεσμιακών συμβολαίων, να προφυλαχθούν έναντι μιας βραχυπρόθεσμης μεταβλητότητας των τιμών, ενώ θα προσφέρει κίνητρο στους παραγωγούς, να διαθέσουν την παραγωγή τους σε ανταγωνιστικές τιμές, εξασφαλίζοντας μακροπρόθεσμα μέρος των απαραίτητων για τη βιωσιμότητα των μονάδων τους χρηματοροών.

Τέλος, η ΡΑΕ, με στόχο την περαιτέρω ενίσχυση της ρευστότητας της προθεσμιακής αγοράς, έχει ήδη ζητήσει από την EXE Α.Ε. επικαιροποίηση της μελέτης επιπτώσεων της χαλάρωσης του περιορισμού των ποσοτήτων ενέργειας από την προθεσμιακή αγορά (αύξηση ή και ολική κατάργηση του 20%) στη ρευστότητα της Αγοράς Επόμενης Ημέρας, στην ικανότητα διαμόρφωσης τιμών που αντανακλούν το βραχυπρόθεσμο οριακό κόστος και στη διαμόρφωση των μεριδίων των συμμετεχόντων. Σημειώνεται, ωστόσο, ότι η συμμετοχή στην προθεσμιακή αγορά, η οποία αποτελεί σημαντικό εργαλείο διαχείρισης του κινδύνου μεταβλητότητας/ αύξησης των τιμών στην αγορά επόμενης ημέρας, είναι εθελοντική και οποιαδήποτε παρέμβαση για επιβολή υποχρέωσης σύναψης συμβάσεων είναι εκτός της αρμοδιότητας της ΡΑΕ.

Σχετικά με τις μεταρρυθμίσεις της χονδρεμπορικής Αγοράς Επόμενης Ημέρας που προδιαγράφονται και στο προκαταρκτικό Σχέδιο Μεταρρύθμισης της εγχώριας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας (Market Reform Plan) με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα, το οποίο υπεβλήθη από την Ελληνική Πολιτεία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τον Ιούλιο του 2021:

- 1) Με την υπ' αριθ. 703/2021 Απόφασή της (ΦΕΚ Β'5663/03.12.2021), η ΡΑΕ έθεσε τις βασικές αρχές της μεθοδολογίας για τη διάκριση της ενέργειας ανακατανομής (redispatching) από την ενέργεια εξισορρόπησης. Η εν λόγω μεθοδολογία συμβάλλει στη μείωση των όγκων ενέργειας εξισορρόπησης, οι οποίοι τιμολογούνται με την οριακή τιμή της σχετικής αγοράς, και κατ' επέκταση στο προβλεπόμενο κόστος της αντίστοιχης αγοράς. Η μεθοδολογία εφαρμόζεται δοκιμαστικά (dry runs) από τον αρμόδιο διαχειριστή (ΑΔΜΗΕ) από 1.12.2021 έως και 31.05.2022¹, προκειμένου να αντληθούν πληροφορίες από τα δοκιμαστικά αποτελέσματα και να γίνουν οι απαραίτητες προσαρμογές πριν την έναρξη της εφαρμογής της στην αγορά.

Η ΡΑΕ θα προβεί στη θέσπιση των σχετικών ρυθμίσεων (τροποποίηση του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης και θέσπιση Μεθοδολογίας Προσδιορισμού Ενέργειας για Σκοπούς Εκτός Εξισορρόπησης) το αμέσως επόμενο διάστημα, εφόσον αξιολογηθούν θετικά τα αποτελέσματα της ως άνω δοκιμαστικής λειτουργίας και η οικονομική επίπτωση της ρύθμισης της Αγοράς Εξισορρόπησης.

- 2) Στο άρθρο 5 του Ν. 4414/2016 (ΦΕΚ Β'149/09.08.2016) αναφέρεται ρητώς ότι οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., οι

¹ <https://www.rae.gr/anakoinoseis/29024/>

οποίοι συνάπτουν Σ.Ε.Δ.Π. και εγγράφονται στο Μητρώο Συμμετεχόντων ή οι Φο.Σ.Ε. που τους εκπροσωπούν, με την επιφύλαξη όσων ορίζονται με την απόφαση της παρ. 5 του ίδιου νόμου, αποκτούν υποχρεώσεις εξισορρόπησης στο πλαίσιο εφαρμογής του ευρωπαϊκού Μοντέλου Στόχου (Target Model) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η υποχρέωση αυτή αρχίζει με την ανάπτυξη και λειτουργία συνεχούς ενδοημερήσιας αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας στο πλαίσιο της λειτουργίας του εν λόγω υποδείγματος-στόχου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την εγχώρια αγορά ηλεκτρικής ενέργειας.

Σύμφωνα με το επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα του Market Reform Plan, το οποίο αναμένεται να υποβληθεί από την Ελληνική Πολιτεία στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το προσεχές χρονικό διάστημα, η έναρξη της συζευγμένης λειτουργίας της Ενδοημερήσιας Αγοράς της Ελλάδας μέσω συνεχών συναλλαγών (XBID) θα πραγματοποιηθεί τον Δεκέμβριο του 2022, οπότε θα αποκτήσουν και οι ΑΠΕ πλήρη ευθύνη εξισορρόπησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του Ν. 4414/2016.

- 3) Αναφορικά με τη συμμετοχή του Κατανεμόμενου Φορτίου (Απόκριση Ζήτησης) ως Χαρτοφυλάκιο των Παρόχων Υπηρεσιών Εξισορρόπησης στην Αγορά Εξισορρόπησης, έχουν ήδη εγκριθεί από τη ΡΑΕ οι τροποποιήσεις των σχετικών κανονιστικών κειμένων (Κανονισμός Αγοράς Εξισορρόπησης (Απόφαση ΡΑΕ 185/2022 (ΦΕΚ Β' 985/04.03.2022)), Μεθοδολογία Υπολογισμού Φορτίου Αναφοράς για τη χειροκίνητη ΕΑΣ (mFRR) (Απόφαση ΡΑΕ 212/2022 (ΦΕΚ Β' 1644/06.04.2022)).

Επιπροσθέτως, καθώς, πέραν της τροποποίησης του Κανονισμού Αγοράς Εξισορρόπησης και της Μεθοδολογίας Φορτίου Αναφοράς, απαιτείται η έκδοση ή τροποποίηση Τεχνικών Αποφάσεων της ΑΔΜΗΕ Α.Ε., αυτές έχουν ήδη τεθεί σε δημόσια διαβούλευση από τον Διαχειριστή και αναμένεται εντός της επόμενης εβδομάδας να σταλούν στη ΡΑΕ για έλεγχο ρυθμιστικού περιεχομένου.

Όπως αναφέρεται και στο επικαιροποιημένο χρονοδιάγραμμα του Market Reform Plan, το σύνολο των προαπαιτούμενων ενεργειών για τη συμμετοχή του Κατανεμόμενου Φορτίου στην Αγορά Εξισορρόπησης ως Πάροχος Υπηρεσιών Εξισορρόπησης (αρχικά για χειροκίνητη ΕΑΣ (mFRR)) αναμένεται να έχει ολοκληρωθεί ως τις 30.06.2022.

Τέλος, η ΡΑΕ έχει ήδη υποβάλει πρόταση προς τον ACER για τα ακόλουθα θέματα:

α) ex-ante ρύθμιση για δυναμικό τρόπο επιστροφής «ουρανοκατέβατων» κερδών και εισαγωγή ex-ante ρύθμισης για μετριασμό ισχύος (power mitigation), στα πρότυπα των ώριμων Αμερικάνικων αγορών ηλεκτρικής ενέργειας.

β) μηχανισμό κεντρικής διαπραγμάτευσης για προμήθεια φυσικού αερίου στα Κράτη Μέλη και την ενίσχυση της σύζευξης μεταξύ περιφερειών.

γ) προσέλκυση επενδύσεων μέσω συμβολαίων διαφορών (Contracts for Differences – CfDs) ή στοχευμένων μηχανισμών ισχύος.

Είναι κρίσιμο να ληφθεί υπόψη ότι οποιοσδήποτε περιορισμός στις τιμές θα πρέπει να λάβει υπόψη την εξάρτηση του Κράτους Μέλους από το φυσικό αέριο καθώς και τον βαθμό διασύνδεσης με άλλα Κράτη Μέλη.

Τονίζεται ότι οποιαδήποτε ρυθμιστική παρέμβαση στη διαμόρφωση των τιμών στη χονδρεμπορική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, όπως π.χ. με τον ορισμό ανώτατων ορίων, αποτελεί παρέκκλιση από την γενικότερη ευρωπαϊκή πολιτική όπως έχει καθοριστεί σε σχετικούς κανονισμούς (ενδεικτικά Κανονισμός 2019/943 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουνίου 2019, σχετικά με την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας) και θα πρέπει να συμφωνείται με τις αρμόδιες αρχές.

Παραμένουμε στη διάθεσή σας για τυχόν διευκρινίσεις ή πρόσθετη πληροφόρηση.

**Με εκτίμηση,
Ο Πρόεδρος της ΡΑΕ**

Αναπλ. Καθ. Αθανάσιος Δαγούμας

Ακριβές Αντίγραφο

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΚΑΙ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΑΓΟΡΩΝ ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΩΝ ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΕΩΝ

Θάναος Γιώργος